

§ 14

UTB/2019:239

Remiss från Utbildningsdepartementet om betyg i årskurs 4**Bakgrund**

Utbildningsdepartementet har gett Mjölby kommun möjlighet att lämna synpunkter på promemoria om möjlighet att ge betyg från årskurs 4. Kommunstyrelsen har bett utbildningsnämnden om förslag till yttrande.

Sammanfattning

I nuläget finns enligt skollagen en möjlighet för max 100 skolor att delta i försök med betyg i årskurs 4 och 5. Utbildningsdepartementet föreslår att begränsningen av hur många skolor som får delta i försöksverksamheten tas bort från 2020-08-01. Fram till nu har gällt att kommun eller annan huvudman kan ansöka om att delta i försöksverksamheten med en eller flera skolor. Nu föreslår utbildningsdepartementet att rektor ska få besluta om betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i sin skola och bara anmäler beslutet till Skolverket.

Utbildningsförvaltningen ifrågasätter det lämpliga i en sådan förändring och menar att beslutanderätten bör ligga på huvudmannanivå. Att låta varje rektor besluta, riskerar att försvåra huvudmannans sammanhållna styrning och ledning av det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet för likvärdiga förutsättningar för kommunens elever. Dessutom riskerar det att leda till brist på kontinuitet vid rektorsbyten om varje rektor kan ändra beslutet om betyg ska sättas eller inte. Det är inte lämpligt att riskera elevers långsiktiga kunskapsutveckling genom att utöka försöksverksamheten i kortvariga försök och grundat på enskilda rektorers uppfattning.

Beslutsunderlag

Missiv, utbildningsförvaltningen, 2020-01-14
Tjänsteskrivelse, utbildningsförvaltningen, 2020-01-14
Promemoria U2019/04190/S, utbildningsdepartementet, 2019-12-10

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att avge följande yttrande:
Beslut om betygsättning från årskurs 4 bör inte tas på skolnivå, utan på huvudmannanivå.
Grunden för ställningstagandet framgår i tjänsteskrivelse 2020-01-14.

—

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

Handläggare

Kerstin Massawe

Tfn 0142-851 45

Utbildningsnämnden

Yttrande över remiss om möjlighet att ge betyg från årskurs 4

Bakgrund

Utbildningsdepartementet har gett Mjölby kommun möjlighet att lämna synpunkter på promemoria om möjlighet till betyg från årskurs 4. Kommunstyrelsen har bett om ett förslag till yttrande från utbildningsnämnden.

Beskrivning av ärendet

I nuläget finns enligt skollagen en möjlighet för max 100 skolenheter att delta i en försöksverksamhet med betyg i årskurs 4 och 5. Den lagändring som utbildningsdepartementet nu föreslår, innebär att begränsningen av hur många skolenheter som får delta i försöksverksamheten tas bort från 2020-08-01. I den tillhörande förordningen föreslås följande tillämpningsföreskrifter: Rektor ska få besluta om betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan och grundsärskolan vid den skolenhet som rektor ansvarar för. Lärarna vid berörd skolenhet ska ha haft god möjlighet att yttra sig inför ett sådant beslut. Rektor ska anmäla beslutet till Skolverket. Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska de sättas i slutet av varje termin och skriftliga individuella utvecklingsplaner behöver då inte upprättas. Förslaget grundar sig på den så kallade januariöverenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet, där det i punkt 50 står ”Skolor som vill ska kunna införa betyg från årskurs 4. Reformen införs första juli 2020, då nuvarande försöket upphör.”

Förslag till yttrande

Avsikten med att införa försöksverksamheten 2017 var att få underlag för att bedöma effekten av att införa tidigare betyg, eftersom det saknas tillräckliga vetenskapliga belägg för det. Att förenkla deltagande i försöket under det sista året i försöksperioden, är tänkt att leda till att erfarenheter kan samlas in under försöksverksamhetens sista år. Det är dock tveksamt om det går att dra några större slutsatser på så kort tid som ett enda år. Skolverkets utvärdering av betyg från årskurs 6, som tillämpats betydligt fler år, visar på både positiva och negativa konsekvenser av tidigare betyg, alltså ingen entydig effekt (ref. promemorian sid 12 sista stycket – sid 14 första stycket).

Hittills har gällt att ansökningar om att delta i försöksverksamheten gått via berörd kommun, alternativt annan huvudman, även om ansökan enbart gällt enstaka skola. I den föreslagna nya rutinen behöver man inte ansöka, utan varje skolas rektor ska själv kunna besluta och anmäla sitt beslut till Skolverket, samt senare, om rektor så vill,

Postadress

Mjölby kommun
 Utbildningsförvaltningen
 595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-858 83

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

utbildning@mjolby.se

Bankgironummer

791-9848

Datum
2020-01-14

Diarienummer
UTB/2019:239

upphäva och återta sitt beslut. Utbildningsförvaltningen avråder från en sådan förändring, eftersom det riskerar att motverka arbetet för likvärdiga förutsättningar mellan skolor i kommunen om huvudmannanivån tas bort i hanteringen. Dessutom skulle det kunna leda till brist på kontinuitet över tid vid rektorsbyten, om varje rektor kan ändra beslutet om betyg ska sättas eller inte.

Som framgår i promemorian (sid 16, fjärde stycket) kan frågan om i vilka årskurser betyg sätts, i viss mån få konsekvenser för huvudmannens beslut om kompetensutveckling, fördelning av lärarresurser mellan skolenheterna, uppföljning av elevresultat och det systematiska kvalitetsarbetet i övrigt. I promemorian står "Det finns därför skäl att huvudmannen och rektorn har en dialog kring vilka förutsättningar det finns för tidigare betyg vid skolenheten och hur detta eventuellt kan påverka huvudmannens arbete i övrigt." Eftersom en sådan dialog förutsätts ske, är skillnaden inte så stor till att även låta beslutsrätten ligga på övergripande huvudmannanivå. Beslut om att delta i försöksverksamheten riskerar att påverka huvudmannens sammanhållna ledning och styrning.

Beaktande av barnkonventionen

Svensk skola ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, där barns och elevers kunskaper ska vara i fokus. Det bör ifrågasättas om det är lämpligt att riskera elevernas långsiktiga kunskapsutveckling genom att, i kortvariga försök och grundat på enskilda rektorers uppfattningar, utöka försöksverksamheten med betyg från årskurs 4.

Samråd

Inför utarbetandet av förslag till yttrande har utbildningsförvaltningen inhämtat synpunkter från kommunens grundskolerektorer. De flesta av rektorerna är negativa till betyg från årskurs 4, men även den som är positiv tycker att besluten inte ska tas på rektornivå, utan på huvudmannanivå.

Utbildningsförvaltningen

Christer Lordh
Utbildningschef